

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
17 August st. v.
Dumineca 29 August st. n.

Va esi joi'a si duminică'a.
Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 62.

ANUL XVI.
1880.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Ole Bull.

Publicaramu în nrl trecut scirea, că marele artistu în violina, Ole Bull, a încetatu din viața. Ieta acuma punemu sub ochii cetitorilor nostri și portretul seu.

Cu ocașiunea trecuta i scriseram și biografi'a, acuma dăra avemu numai puțin de adausu. Vom spune, că numele lui întregu a fost Ole Bornemann Bull. Ier încât priveșce jocul lui, constatâmu ierasi, că desteritatea lui în tehnica a fost admirabila. El jocă dupa manier'a lui Paganini, și în așa numitele „tours de force“ eră neasemenabilu. Deosebit escelâ în siguritatea flageolet-elor, în temerariile fuge musicale, în prinseiturile duple, în arpeggie, în staccato și în jocul cu mai multe tonuri, precum și în fugele de octave, în iutel'a estraordinara a șcalelor chromatiche.

Înse i placea bizarul și nu eră lipsitu de boldul de a produce efectul!

Îsi compunea program'a produțiunilor sale mai de multe ori din compozițiuni proprie, cari i oferiau ocașiune să se presinte înaintea publicului cu totu talentul seu. Dar nu tôte compozițiunile lui au unu pretiu musicalu mai înaltu.

Densul a fost la începutu clericu, și numai succesul ce a dobânditu la unu concertu îl îndemnă să parascesca acea cariera, spre a luă în mâna violin'a, ca să stôrca cu ea aplausele lumei întregi.

A bolitu mai multe luni, înainte de a fi muritu. La mörte a fost de 70 de ani, înse înca înainte de a muri eră cu totu neputinciosu, căci viel'a-i plina de sguđuri trupesci și spirituale i sdruncină sănătatea și îi slabi cu totu puterile.

I. H.

Ole Bull.

Doine poporale.

— Din Transilvania. —

Nu su pe ceriu atâte stele,
Câte dicu de mine rele;
Nu-i pe ceriu atâta noru,
S'astupi gur'a tuturor.

*

Dómne nu da mândrei bine,
Pân' ce nu siede cu mine;
Nu-i da, Dómne, nice reu,
C'a fost sufletasiul meu!

*

Calul suru, baditi'a suru,
Blastemá-l'asiu, nu me 'nduru;
Calul albu, baditi'a albu,
Blastemá-l'asiu, dar mi-i dragu.

*

Vai de mine, ce se facu,
Ca mi-a datu dorul de capu,
Si mândr'a nu-mi cauta leacu?!

*

O! bade, paunu ca tine,
Nu sciu nume cum ti-asiu pune?
Eu ti-asiu pune „uritul“;
Da-mi esti dragu ca sufletul;
Si ti-asiu pune „dragostea“,
Me temu că te-i prě tiné!

*

Superatu-i omul, Dómne,
Când se eulca si nu dórme,
Si-ar mánacă si nu-i e fóme!

*

Bere-asiu apa din isvoru,
Din guriti'a cui mi-i doru!

Ion Porutiu.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

— Ori ce sě se 'ntěmple, eu nu voi mai parasí fetiti'a, care de când . . . mama sa a pațitu acea nenorocire, se afla lângă mine.

— Íti multămescu de îngrigire în numele finei mele, — țise Pascal, mergěndu înainte lui Laurent care se apropiá de el.

Děca întimpinarea proprietarului fabricii de sticla a fost rece; dėca salutarea Sabine-ei a fost lipsita de sinceritate și a nisuitu sě-si ascunda cu cuvinte lingușitóre recel'a: apoi portarea lui Laurent a fost și mai batetóre la ochi.

Ai fi cređutu, că mân'a rudei sosite dela Paris arde pe a lui Laurent, atât de iute și-o retrase acela.

— Iubite Laurent, conțezu multu pe tine, — i țise Pascal, fără a-si fi datu multa importantia cuvintelor; cunosci ținutul și legaturile Ismérie-ei și aceste potu sě-mi aduca mare folosu.

— Te înșeli, Pascal, dėca te rađemi pe mine și pe esperintțele mele. Eu nu sciu nici unu cuvěntu din lucrurile dnei Morin, despre cunoscintțele și confusiunile sale de bani, și nu potu sě-ti dau de fel nici o deslucire.

Pascal veđu de ajunsu din tonul, cuvintele și mi-

mic'a lui Laurent, că acela nutresce ura față de Ismérie. Renunță dara la speranță, că Laurent pôte sě-i dea mâna de ajutoru în scrutările sale.

Dn'a Morin nu a fost iubita, sěu dóra a fost chiar urita în casa. El putu sě vedea acest'a apriat din primirea ce i se facu. Dar el sciea, că inđesert va caula între locuitorii fabricii de sticla, și mai ales între barbati, amicia și ajutoru datu cu placere.

Nu voimu sě descriemu cu de-amenuntul desbaterile acestui procesu criminalu, care peste câteva țile se începú la Grenoble.

Romanurile cari se ocupa de procese criminale au publicul lor deosebitu. Noi nu scriemu pentru acestu publicu. Și dėca sântemu siliti a țině câtva timpu pași cu mersul justiției, facemu acest'a numai pentru că înțelegerea celor urmatóre face acest'a indispensabila.

X.

„Procesul Morin“ de siguru facea șgomotu mai mare și la Paris, de cumva acolo evenimentele politice nu absorbiau atențiunea publica. Deviniá o „cause célebres“ în înțelesul cel mai strimtu al cuvěntului.

Điarele mari din Paris, cari isi consacrau tóta atențiunea pentru evenimentele politice, nu tramisera la Grenoble raportorii lor dela tribunale.

În provincia înse procesul stěrní mare iritațiune și publicul așteptá în tóte țilele, că vr'o întěmplare va scóte la lumina nevinovați'a deplina a veduvei.

Opiniunea publica erá pe partea ei; dar faptele vorbiau în contra.

Astfel desbaterile promiteau a fi fórte interesante.

Înse opiniunea publica în câtva se înșelá în purtarea Ismérie-ei, încát adeca biét'a femeia nu pași înainte tribunalului cu unu curagiú atât de neclatinatu, precum multi așteptara.

Atitudinea Ismérie-ei erá corecta, plina de demnitate, dar fránta. Ea na acusá pe nimene, nu dicea reu despre nimene, nu se vaetá. Dens'a relatá faptele, precum le-a veđutu petrecěndu-se, în legatur'a lor misterioasa.

Sustinu cu positivitate, că nu cunóșce pe Isac Keifer, pe care numai de câteva ori l'a veđutu pe stradele Vienne-ei; ier legatura de bani cu usorarul nici odata n'a avutu.

Nu fu în stare sě esplice furtul; povesti simplu, că a gasitu cass'a deschisa și că ce hotarire a condus'o la pescariul.

Când se rentórse de acolo, auđi unu strigatu de ajutoru, numai decát merse spre direcțiunea vocei; într' aceste pe neașteptate cineva l'a împunsu; totu ce sciea erá, că atacatorul ei n'a fost nici innaltu, nici robustu.

Nu putu sě dicea mai multu.

Espunerile martorilor asemenea nu deslucira detaiurile uciderii.

Țeranul, carele sustinea, că de pe malul celalaltu al Rhóne-ei a auđitu niște vorbe vehemente, pe cari din când în când vėntul le transportá la dėnsul, nu auđi țipetul de ajutoru, care în fasiunea Ismérie-ei jucá unu rolu atât de mare. Dóra tocmai în momentul acela vėntul a dusu vocea în nalta direcțiune.

Famili'a pescariului nici la pertractarea finala n'a țisu mai multu, decát ce conțineau processele verbale ale investigațiunii. Pascal nu fu în stare a scóte dela ei desluciri mai speciale. Acesti ómeni saraci și simplii scieau atât de puçin.

Venindu rėndul familiei Forster, în publicu se escá unu murmuru viu. Proprietarul fabricii relatá ceea ce a veđutu și espiratu; nu o acusá, dar nici nu nisui sě ușoreze pe Ismérie. Dupa parerea lui talhariul a pututu sě fia numai o persóna versata, care cunosccea secretele

incuiatōrei cassei, și putu s' deschida încuiatōrea, fără d'a o vatemă.

El nu voi s' acuse pe dn'a Morin fără probe, de ȃra-ce, precum ȃcea, credea c'ă jun'a femeia este impiegat'a cea mai onestă în fabrică.

Ac'ăsta declarațiune cu reserva facu impresiunea cea mai penibilă asupra publicului, care vedea în fasiunea lui Forster, c'ă e deplin convinsu despre faptu, înse nu voiesce s' acuse pe nefericit'a femeia.

Laurent respunse în tonu neplacutu și iritatu la întrebările președintelui, declarându, c'ă nu scie nimica din totu casul acesta, și c'ă nu pȃte s' deie parere despre o atare impiegata a fabricei, cu care n'a avutu nici o legatura.

Și când președintele a voitu s' afle dela d'ensul cel pușin at'ata, c'ă ce parere are despre acusat'a, tinerul respunse sec numai at'ata:

— Numai at'ata potu s' ȃicu, c'ă dn'a Morin nici odata nu s'a adresatu c'ătra mine pentru împrumutu.

Ac'ăsta declarațiune facu asupra publicului impresiunea fulgerului.

Aș'ă dara dn'a Morin avea datin'a s' contracteze împrumuri... Și c'ătra cine se adresă pentru împrumuturi?

Doi oficiali ai fabricei de sticla spusera, c'ă pe timpul bȃlei îndelungate a lui Morin, Ism'erie a cerutu dela soșiele lor în împrumutu cam o suta de franci. Înse d'ens'a, de și încet și cu greu, a platitu într'ega sum'a ac'ăst'a.

Dupa ac'ăsta președintele dispuse s' se întroduca unu martore, care se n'sciint'ă în momentul din urma.

Martorul nou fu întrodusu, și d'ensul pași în sala cu ochi schînteitori. Prim'a lui privire, în care se reflectă m'ant'a și maliș'ia, cađu pe Ism'erie; apoi se n'tȃrse c'ătra judecatoria, înaintea careia se aplec'ă cu umilint'ia.

— Justin Reboux, d'ta ȃnsuti ai poftitu s' f'ii ascultatu. Spune ce ai s' ȃici? — ȃise președintele.

Numele lui Justin Reboux deșteptă mare interesare în publicu. Toti se redicara de pe scaunele lor, s' pȃta ved'ă mai bine pe martorul, c'ăci toti scieau, c'ă la începutu banuiel'a cađu asupra lui Jusin Reboux.

Impresiunea ce facu în publicu nu fu favorabilă; dar cu at'at mai nefavorabilă fu relatarea lui pentru acusat'a.

— Nu vreu s' vorbescu reu despre dn'a Morin, — încep'ă el cu bunavoint'ia fașiarita; de și dn'a Morin la începutu a voitu s' me t'êrseca pe min'ă pe banc'a acusatilor. Dar i-a parutu reu de fap't'a sa, deci despre ac'ăst'a n'am s' vorbescu mai multu. Numai at'ata vreu s' observu, c'ă repausatul barbatu al ei mai de multe ori s'a adresatu c'ătra mine pentru împrumuturi. El a avutu niște datorii din tinereț'ie, pe cari n'a cutezatu a le spune soșiei sale. Bi'et'a femeia, când i-a muritu barbatul, ȃeu a pl'ansu de ajunsu... credu c'ă a platitu tȃte datoriiile barbatului ei. Ast'a i-a cađutu greu bieteii, dar nimene n'a sciutu.

Ac'ăsta aș'ăperare la aparint'ia fu predată cu at'ata rafineria, înc'at unu fiuru rece trecu prin corpul Ism'erie-ei.

— E adeveratu ac'ăst'a? — o întrebă președintele.

— Da, — ȃise Ism'erie; — mi-am ținutu de datoria a susțin'ă onȃrea barbatului meu.

Prim ac'ăst'a dara s'a constatatu, c'ă dn'a Morin a avutu datorii, despre cari p'ân'acuma nimene nici n'a visatu.

Frumset'ia Sabine-ei Forster facu efectu generalu, când se duse înaintea președintelui, s' probeze din totu sufletul și cu voce emoționată nevinovăț'ia Ism'erie-ei Morin, și s' accentueze încrederea ce are într'ȃns'a.

Ea spusese, c'ă crede incapabilă pe acusat'a, ca s' se atinga de banii stap'ânului ei, și și mai capabilă d'a put'ă s' sev'êrșesca vr'o ucidere.

Domnișȃr'a Forster vorbi serios și fără esitare, de și din cuvintele ei lipsiă caldur'a. Vorbele ei mesurate, dar pronunțate ca convingerea sa, erau fȃrte favorabile pentru cassarit'ia parintelui ei.

Ea propuse cu istețime multa caus'a astfel, c'ă nu simpat'ia ei fașia de Ism'erie i dict'eză ac'ăst'a, ei convingerea sa se n'temeieza pe fapte, pe cari scie s' le cumpenesca cu superioritatea mintii sale.

Judecatorii o ascultau cu placere; i'er publicul o priviă cu bucuria.

Sabine se rentȃrse la locul ei, însoțita de unu murmuru de placere; toti admirau frumset'ia și mintea ei.

Josette, subret'a ei, care urmă nemijlocitu dupa Sabine, facu o relatare binișȃr lipsita de colȃre, ceea ce înse nu se reducea la ȃnsusi fap'tul, dar pe neașteptate dete o direcțiune nȃua desbaterii.

— Nu scie nimica, n'am aușitu nimica, — ȃise Josette; — de și mi-ar fi placutu s' aflu ceva din domnișȃr'a Sabine, care pe timpul când s'a sev'êrșitu crim'a, se scaldase în Rhȃne; dar fiindu c'ă domnișȃr'a nu mi-a împarteșitu nimica, nici nu am nimica de spusu.

La aceste cuvinte în sala se escă sgomotu.

„Domnișȃr'a s'a scaldatu în Rhȃne pe când s'a sev'êrșitu crim'a”. Ce va se ȃica ac'ăsta afirmațiune îndresn'et'ia? Nimene nici nu cuteză s' cugete asta.

Sabine simț'ă numai dec'at, c'ă viforul se n'drept'eză spre persȃn'a ei, și c'ă o va zdrobi, de cumva nu va put'ă s' stea locului cu curagiu neclatitu. Trebuiă s' împedee cu ori ce preț'iu, ca Laurent s' fia chiamatu înc'odata înaintea judecatoriei. Laurent nu mai putea s' fia capabilu d'a suportă o ascultare.

Președintele rugă pe Sabine, s' mai respunde la c'ăteva întrebări.

— D'ta, dșȃra, în s'êr'a când s'a sev'êrșitu crim'a ai absentatu din fabrică?

— Da, domnule!

— Și ai fost pe țerțul Rhȃne-ei?

— M'am scaldatu în Rhȃne.

— Cam pe timpul când s'a sev'êrșitu uciderea?

— Probabilmint'e, mai de graba cu c'ăteva minute.

— N'ai aușitu nimica?

— Nimica.

— N'ai vedutu nimica?

— Nimica.

— Nu ai întelnitu pe nime?

— Pe nime.

— Putere-ai s' areti precis locul unde te-ai scaldatu?

— Da. Am intratu în riu vis-à-vis de balconu și am notatu în jos c'ățiva metri. M'am simț'itu at'at de bine, înc'at — prin esceptiune — am remasu timpu mai îndelungatu în apa. Dar în tȃte țilele faceam ac'ăst'a.

— Aș'ă dara d'ta n'ai observatu nimicu estraordinaru?

— Arare ori mi-a facutu scald'a at'at de bine ca în s'êr'a aceea. Numai aceea me neliniscia, c'ă aveam a me rentȃrce t'ardiu acasa, și puteam s' deșteptu pe parintele s'eu frate-meu, cari în timpul acesta au datin'a s' dorma. Dar parintele meu înc'a eră deșteptu, camerier'a mea me așteptă ca totdeuna, i'er pe frate-meu nu-l deșteptai din somnu.

Președintele nu află necesariu s' adreseze mai multe întrebări Sabine-ei.

Ea isi jocă fȃrte istetiu rolul. Nimene nu se n'doia de ceea ce ȃcea.

(Va urmă.)

S A L O N U

Calindarul septemănei.

Ziu'a sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele	
				resare	iapune
Dumineca	17	29	Mart. Miron.	5 17	6 43
Luni	18	30	Mrii Floru și Lauru.	5 18	6 42
Marti	19	31	Mart. Andreiu ost.	5 20	6 40
Mercuri	20	1	Prof. Samuil.	5 23	6 37
Joi	21	2	Apost. Tadeu.	5 25	6 35
Vineri	22	3	Mart. Agatonicu.	5 27	6 33
Sâmbeta	23	4	Mart. Lupu.	5 28	6 32

Padurea Neagra.

— In Biharia. —

Comitatul Biharia, seu mai bine „țer'a Bihorului“ este plina de frumuseti naturale. Mai ales partea ei de către Transilvani'a ofere caletorilor desfetarea cea mai placuta. Inse și vinu se o vedă multi — straini, căci cei de acasa nu-si pré dau ostenela a o cunósce mai de aprópe. Dar asta e o regula generala, ceea ce avemu nu ne mai intereséza așa tare, ci nisuimu a vedé altele. Omenii de p'ace se ducu in țeri straine, ca se vedă pe acolo regiuni frumoșe, și nu-si aducu aminte, că ceea ce cauta cu atata truda in strainetate, gasescu atát de ușoru aice acasa la ei.

Căci in adever, cel ce vré se vedă locuri romantice, văi frumoșe, paduri seculare, munti gigantici, stânce admirabile, cascade surprinđtore, panorame pitoresci, prospecte încântátore: n'are se se ostenésca pâna la Elveți'a, căci tóte le are in abundanți'a aice in comitatul seu, la departare numai de câteva ore.

Ori încatrău iesi din Oradea-mare către Transilvani'a, pretotindene ochii remănu farmecati și încântati. De apuci drumul spre Tinca, valea Crișului negru iti ofere pozițiunile cele mai dragalase; la Tinca te astépta niște băi, unde dai de unu publicu frumosu de dame; mai apoi te chiama muntii Belului cu fabric'a lor de sticle și cu nenumeratele sale frumuseti pitoresci.

De mergi spre Beiușu, ierasi te întimpina in cale niște băi, și de acolo calea te conduce prin regiunile cele mai pitoresci, pâna ce ajungi la Beiușu, ce este încungiu ratu de munti ca tabloul într'o cadra stralucita.

Și deca iti îndrepti drumul spre Clușu, lini'a ferata iti dá ocașiunea se se delectezi in valea Crișului repede, o vale ce te surprinde cu multimea pozițiunilor sale vrednice de penelul artistului, și ajunsu între stânci admiratur'a ce chiar in drumu ti-a așeđatu o recoritóre cascada și te inchini geniului omenescu, care p'acolo și-a croitu cale pentru civilizațiune.

Și in urma, deca pornesci spre lunca, spre părțile Margitei, o vale dragalasa te primesce in brațele sale și te conduce ierasi la munti, ierasi la locuri de desfetare, unde ochii întinerescu, spiritul se 'naltă și întrég'a noastră fiintia se simte transportata in o lume ideala...

Și tóte aceste părți sânt locuite de români, pretotindene poti se mergi cu limb'a româna; ori unde, vâile resuna de doine române și ecol din munti repeta bucinul ciobanilor români. Iéta motivul duplu, pentru care imi place se parasescu din când in când orașul, ca se iesu in acei munti liberi, unde corpul și spiritul se re-creeza dimpreuna.

Dilele trecute ierasi avui ocașiune a face o asemenea excursiune. O mica societate, la care luai și eu parte, și-a alesu de excursiune unul din aceste puncte, și anume o parte din valea Crișului repede. Numai o parte,

seu dóra nici atata, căci adeverat'a ținta a excursiunii noastre n'a fost acésta vale, ci unu delu din drépt'a ei, delul numitu Padurea Neagra.

Pâna la Aleșdu puteamu se întrebuintămu calea ferata, căci calea spre Padurea Neagra duce pe acolo; dar considerându, că dela gara pâna la orașu ai se mergi mai o ora, și temându-ne, că nici la gara, nici in orașu nu vom gasi trasure: aflaramu mai cu scopu se nu mergemu pe calea ferata, ci se facemu tóta excursiunea acést'a cu trasur'a. Astfel este și mai romantica și mai placuta.

Plecaramu deminéti'a la 6 și jumetate. (Se 'ntelege, că de séra plecarea s'a ficsatu pe 5 ore.) Dupa o cale-toria pré interesanta in frumós'a vale a Crișului repede, la 10 ore sosiramu la Aleșd. Acolo unu dejunu frugalu, și drumul — in sus.

Calea spre Padurea Neagra ese indata din Aleșd, și abiá înaintezi unu kilometru, te urci, esti închisu între deluri, și nu mai vedi Aleșdul, nici frumós'a vale a Crișului repede. Dar in locu de acésta vedere pitorésca, sântemu recompensati de ajunsu. Aice par că sântemu in alte lume, totul este nou și surprinđtoru.

In locu de valea larga, in care caletoriramu pâna la Aleșd, de aci 'ncolo ne adâncimu din ce in ce între două brațe de deluri, cari se 'naltă cu repeđicune, atragându atențiunea de améndoué părțile drumului, unde mai zarimu câte-unu pamentsoru de aratu, câte unu prunetu încarcatu cu prune, mai iéta și unu satu, Pesteșul, imprașciatu pe nu seču câte deluri, apoi d'aci 'ncolo numai paserile și animalele de codru.

Trecemu și pe lângă o fabrica de firezatu, care stagnéza, dóra ca se admire și dèns'a pozițiunea romantica in care a fost cladita, formându frontispiciul uși delurilor, și delectându-se la vederea frumoșei văi ce se 'ntinde inaintea sa.

De-aci 'ncolo ne urcăm și mai tare, căci propriaminte numai acuma sosiramu la delul cel mare. Calea, facuta cu multa maestria și cu multe spese, conduce pe cóst'a delului, și, facându zigzaguri, se 'naltă totu mai sus. In stâng'a noastră se redica paretele de stanca, din care dynamitul a ruptu locul unde s'a facutu drumul pe care ne urcăm; la drépt'a noastră casca o prepastia din ce in ce mai inspaimântátore, al cărei fundu inse numai ici colo se vede, căci desimea arborilor i ține umbra eterna, dar susurul unui rțu sprintenu lovindu-se din pétra 'n pétra ni spune de adâncimea cumplita. Fața de noi stă delul, par că ar voi se ne oprésca in locu.

Dar inđeșertu. Calea serpentina invinge și greutățile unui suișu greu. Facemu la zigzaguri și la fia-care cotitura ni se deschide câte unu tablou nou. Incântati respirăm cu placere aerul sanetosu de munte, admirăm gigantic'a opera a naturei, și într'aceste ne totu urcăm. Sântemu in fundul codrului. Nu vedemu decât ceriul și îngust'a panorama ce ni ofere câte o cotitura. Dar iéta se factu lumina! Sosimu la unu punctu admirabilu. Ce prospectu sublimu!

Prin desimea crengilor, de-asupra corónei arborilor seculari din vale, peste vârful delurilor de mai jos, ca prin unu ochianu, ni se presinta in departare o privelisce grandioșă. Unu tablou de colóre vêneta-violeta stă in o imponenta cadra de munti inaintea ochilor nostri. E valea Crișului repede, pe unde trecuramu, cu riurile sale fugátore, cu satele-i dese, cu padurile-i întunecóse, și cu delurile sale îmbraciátore.

Dar farmecul duréza numai unu momentu. Pano-ram'a se 'nchide, și ierasi nu vedemu afara din cercul in care ne aflăm; numai ici-colo zarimu jos in adânc'a prepastia drumul pe care veniramu inainte cu câteva minute. Ne aflăm fórte sus, și totusi ne mai urcăm. Iéta colo sus și calea pe unde avemu se trecemu.

Ne 'nfiorămu, când o zarimu. Ah! nu e cu putinția să mergem pe acolo. Haid să ne coborim, că ne vom restornă! Dar n'aveți frica, ieta o noua cotitura și amu ajunsu la locul inspaimântatu.

Și totusi nu sântemu înca în vîrfu. Nu mai vedem decât vîrfurile arborilor. Nu mai auzim nîci susurul riului, pare că l'amu perdutu, și-a cautatu și acela unu coborisîu mai ușor. Numai frîmetul ușor al frunzelor ni anunția, că aice aerul începe a fi mai liberu, că e unu vîntu ușoru; desetul se rarește, vedem și seninul ceriului, ieta-ne sus în vîrfu!

Cum să nu ținemu pauza!? O casuția de pastoru se afla tocmai în vîrfu muntelui, și unu copilașu grasu ne saluta din feresta. Unu isvoru abundantu ni ofere productul seu cristalinu. Unu prospectu admirabilu, o vale lunga impresurata cu bradetu ne atrage atențiunea ochilor. Cum să nu stămu locului?!

Unu ciobanu, copilu al codrilor, stetea adăncitu în gânduri, și rađematu pe cîomagul seu, privia cu mirare societatea noastră vesela.

Unu glumetiū dintre noi îl întrebă:

— Departe-i înca locul acela?

— Care locu? — respunse el întrebându.

— Unde ne ducemu noi.

— Dar eu nu știu unde ve duceti.

Unu risu generalu fu resplat'a acestei glume, și ciobanul începū să rida și el cu noi de distragerea prefacuta a întrebatorului, carele par că nîci nu-si aducea aminte, că pôte să fia cineva p'acolo, care să nu scia, că noi ne ducemu să vedem fabric'a de sticle din Padurea-Negra.

Sub impresiunea acestei ilarități ni continuaramu calea. Cât ne suiramu dincoace, atâta ne coboriramu dincolo, desfetându-ne în niște panorame d'ora și mai frumoșe; și la două ore și jumetate șosiramu la țint'a catoriei noastre, la fabric'a de sticle.

Acēsta se afla în o vale incungîurata gîuru-impregîuru de deluri, unde lucratorii, toti adusi de prin alte țeri, formara o colonia, unu satu, care se numesce Padurea-Negra, și în care se afla și poșta, și unu otelu cu unu etagiū.

Dupa ce ne aședaramu, și ne stēmperaramu puçintel fōmea, porniramu să visitămu stabilimentele. Spre norocirea noastră, unul din noi mai fusese acolo, și astfel avuramu unu cicerone bunu, care ne și conduse în tōte locurile undē se lucră.

Grab'a cea mai mare înse ni fu, că cumperaramu niște suveniru, o mulțime de pocale, tōte asemenea, în cari ne și gravaramu cinstitele nume. Apoi merseramu a vedē ștēmpurile cari facu din petri farin'a cea mai fina, tocilele cari pregatescu pocalele și buteliile cele taiate, și în fine imosantul localu unde se sufla sticl'a. Între tōte acest'a face impresiunea cea mai viua. Când intraramu, tocmai nu se lucră, adeca nu se suflă, ci numai se ferbiă materialul. Dar ni se spuse, că sér'a dupa 9 ore suflarea va începe.

Așteptaramu cu nerabdare momentul acela. Înainte de dece ore ni se anunția, că lucrul are să se 'ncepa. Grabiramu toti acolo. Lucratorii, toti niște ōmeni palidi, se adunara mai ântăiu înaintea icōnei sante, ingenunchiara cu pietate și rostira o rugaciune în limb'a slava, căci toti sînt boemi, moravi etc. Apoi se apucara de lucru.

La cuptorul cel mare, în care se incaldesce cu gazu, se aflau dece ōle, la fia-care ōla se postă unu lucratoru, unu ajutoru și unu copilu care avea să pōrte la recoritōre obiectele de sticla ce se vor gati. Eră unu ce grozavu pentru ochi a privi în acel focu cumplitu, dar înca a stă aprōpe de el, cum steteau lucratorii! Înse lor nîci că le pasă, scoteau materialul cu o ruda, îl învîrtiau, suflau în el prin acea ruda, îl puneau în

forma, și pocalul seu ori ce capetă form'a necesaria, apoi intră în măn'a ajutorului, carele i facea cele din urma poleiri, și obiectul eră gata, pruncul îl ducea în fuga în recoritoru, în fuga, căci pe când el se rentorcea, ierasi trebuiă să țina form'a, și așă totu în fuga lucrul înaintă de minune.

Unul dintre lucratori ni oferi, că deca voim, putem și noi suflă ceva, și damele numai decât și suflara mai tōte pe rēndu când unu bocalu de apa. În câteva secunde bocalul fu gata, și bucuri'a fu deplina. Putereai s'aduci d'acolo suvenire mai placuta?!

Eră fōrte interesantu a privi acestu lucru diligentu. Umblam pe rēndu la fia-care și ne uitam, cum unul facea pocale, altul butelie, al treile sticle de lampa, al patrale iegi de crastaveti, al cincile de otietu și așă mai departe. Și într'aceste ei mai aveau timpu să si converseze și să injure pe prunci cari întărđiau.

— Dar pāna cānd va durā lucrul acesta?

— Pāna māne dupa miēdiadi la patru ore. Materialul care în ōle se fierbe timpu de 18 ore, se lucrēza prin suflare 16 ore.

A suflă 16 ore în continuu la iēgi, în o caldura atāt de infernala, la lumina atāt de orbitōre, în cât în totu localul nu ardea nîci o lumina, ci eră luminatu de focul acesta, — nu-i gluma.

Eră o ōra dupa miēdiul noptii, când noi în fine obositi trupesce, dar nu și de ochi, ne duseram să ne culcāmu.

Deminēt'i'a, cum ne scularam, alergaramu ierasi acolo, și bietii ōmeni totu mai lucrau. Dar pe atunce aveau deja mii de obiecte gata. Trebuie să grabēscu. Plat'a nu ē tocmai mare. Pentru o iēga de crastaveti ei capeta cinci cruceri; dar cāte se spargu, pāna ce nimerescu un'a buna! Fabric'a vinde pe anu obiecte în pretiū de 100,000 fl. Ea aparține Societății de creditu ipotecaru.

În fine obositi de atāta vedere, ne rentōseram la otelu, și, dupa unu prāndiū comunu, porniram cātra casa, unde sosiramu sér'a la dece ore. Dar suvenirea acelei nopti va remānē nestērsa în memori'a noastră.

Ioșif Vulcanu.

Literatura si arte.

Poesi'a poporala de multu timpu n'a fost reprezentata în fōi'a noastră. De atunce în cartōnele redacțiunii s'a adunatu unu materialu atāt de abundantu de genul acesta, încāt ni-amu propusu, să alegem din el cele mai frumoșe și să le presintāmu cetitorilor nostri. Începem dar aceste publicațiuni cu epigramaticele strofe pline de frumusetie, primite mai de multu dela amicul nostru Ion Porutiū, pe care credem că-l vom revedē în fōi'a noastră și cu alte lucrări.

DI V. R. Buticescu, carele ni-a promis o novela noua pentru fōi'a noastră, și-a adunatu tōte poesile publicate în felurite întreprinderi literare, și le va scōte la lumina într'unu volumu. De siguru, publicul românesc va spriginī cu caldura acēsta colecțiune de lucrări ale unui scriitoru român atāt de talentatu. Ar fi bine, de cumva onorab. nostru amicu ar da în mānile publicului nostru cetitoru și vr'o culegere din novelele sale, cetite pretotindene cu atāta placere.

Notitie economice asupra Tăierii Padurilor din țera este titlul unei prețioșe cărți scrisa de dl P. S. Antonescu Remusiū, ingineru forestieru fostu elevu al șcōlei forestiere din Nancy. Acēsta carte eșita de cūrēndu de sub tiparu, la București, e în octavu formatu mare, conțindu 129 pagine, și se afla de vēndare pe la librării. Cetitorul va putē să gasēscu într'ēns'a interesante amenunte.

Diuaristicu. „Romanu“, sub titlul acesta a apărut la Roman unu „jurnalul pentru toti“, redactat de dl E. Arghiropol; apare odată pe săptămână, „cautându-se împacă toate ideile și gusturile cele mai dificile“. — „Bukarester Tagblatt“ este titlul unui nou diuar germanu, care a început să apară la București; va eși în toate zilele.

Carte nouă. „Amoru și lacrimi“, poezii nouă de P. Georgescu la București, de vânzare în librăriile de acolo cu prețului de 50 bani.

Biserica și școlă.

Archidieceș'a Blasiu. *Concursurile* următoare se publica de către consistoriul mitropolitanu: pentru două stipendii de câte 84 fl., trei de câte 63 fl., și 1 de 60 fl. din fundațiunea lui dr. Romantiai; pentru 1 stipendiu de 52 fl. 50 cr. din fundațiunea episcopului Bobu; pentru unu stipendiu de 60 fl. din fundațiunea lui Petru Maior; pentru două stipendii de câte 60 fl. din fundațiunea G. Vajda și a consortei lui Elisabeta Folioviu; pentru două stipendii de câte 100 fl. din fundațiunea mitropolitului Siulutiu. Aceste stipendii se dau tinerilor români studenți din Transilvani'a; terminul este 15 septembrie.

Școlile normale gr. c. rom. oradane. *Publicatiune.* Înscriserile pe anul școl. 1880/1 la institutul publ. de 4 cl. norm. gr. cat. rom. oradanu se vor ține în zilele: 1, 2, 3 și a 4-a a luni sept., ier prelecțiunile regulate publice se vor începe în a 6-a a aceleiasi luni. Cu onoare se invita acei stim. parinti, cari au intențiune de a-si instrui fiii în acestu institutu, ca să binevoiesca, în zilele mai sus atinse, a se insinua cu ei în localitatea institutului de sub nrul 99 a stradei „felső Pecze“, unde dela respectivii docinti, după clase, va fi de a se mijloci înscrierea. Înscriserea mai târziu cu o luna, numai cu escusațiune autentică, va fi mijlocibilă. Limb'a de instrucțiune, în toate patru clasele, este cea română și magiara, propunându-se și gramaticile acestor limbe paralele. În clas'a a 4-a, fiind că auditorii în totu anul sânt de a trece la clasele gimnasiale ori reale magiare, ca să aiba desteritate receruta în limb'a studiele — cu escepțiune — se propunu în limb'a magiara. Didactrul, respective „famulit'a“ care până acuma a fost unu florinu v. a., de aci înainte, după hotărârea ședinței lit. din 26 jun. a an. c. — va fi peste totu anul 2 fl. v. a. care suma va fi de a se solvi fără scađementu, cu ocasiunea înscrierii, din partea tuturor invetiaceilor, iertându-se numai chiar celor orfani, seraci. Oradea-mare la 25 aug. a an. 1880. *Diriginti'a.*

Dieceș'a Caransebeșu. Alegerile pentru congresu s'au ordonatu în ședinți'a dela 19 l. c. Deputatii preoțesci se vor alege la 25, iera deputatii mireni la 31 august st. v.

La gimnasiul din Naseudu au funcționatu 15 profesori; numărul școlarilor înmatriculați a fost 185, din acestia au desertatu 8, a muritu 1; afara de unu, toti au fost români, și anume 135 gr. c., și 38 gr. or. Fondul spre ajutorarea școlarilor în casu de morbu are 1117 fl. 67 cr.; bibliotec'a avu percepțiuni de 725 fl. 24 cr., și s'a cumperatu cărți peste totu de 170 fl.; fondul pentru requisite și materialu de desemn, speșindu anul trecut 114 fl. 8 cr., are unu capitalu de 424 fl. 96 cr.

Societati și institute.

Societatea pentru fondu de teatru românu va ține adunarea sa generală de est-timpu la Sibiu în zilele de 19 și 20 septembrie st. n., după program'a publicatîn nr. 61 al foii noastre.

Asociațiunea transilvana. *Despartimentul I* al Brașovului a amânatu adunarea sa, anunțată pe 12

sept. la Cernatul Sacelelor, din cauza că în acea duminică se va ține sinodul parochialu în toate comunele pentru alegerea deputaților congresuali; adunarea amânata se va ține la 7/19 sept.

Asociațiunea națională din Arad a îndreptatu din ședinți'a de 2 julie a direcțiunii sale unu cerculariu către inteliginți'a româna din aceste părți. Cerculariul a sositu la noi abia zilele trecute, deci numai acuma ni putem face datori'a, apelându la toti aceia cari pot, să se inscria ca membrii la această asociațiune, care are o programă atât de frumoasă. Tacs'a pe unu anu e 2 fl., banii sânt a se tramite perceptorului dl dr. Lazar Petroviu în Arad.

Reuniunea învetătorilor gr. or. rom. din tractul Timișorei va ține adunarea sa generală la 2 septembrie st. n. în sal'a mica a otelului „Principele de coronă Rudolf“. Săr'a reuniunea româna de cântări din Lugoșu va da unu concertu, după care va urmă o petrecere de jocu; venitul curatu este destinat în favorul fondului reuniunii.

C e e n o u ?

Sciri personale. *Din famili'a Mocioniana*, dl George cu soçi'a și fiica sa contessa Bethlen, dimpreună cu soçiul ei, apoi frații Alesandru și Eugeniu au sositu în 18 l. c. la Naseud, unde au fost primiti cu entuziasmu. — *Ministrul Tréfort* a sositu zilele trecute la Sibiu. — *Pr. Ssa Ioan Metianu*, episcopul Aradului, a petrecutu în săptămân'a trecută la Budapesta, luându parte la ședințele comitetului dirigitu al fundațiunii Gozsduiane. — *Ivascoviciu*, fostul mitropolitu sërbescu, s'a întorsu dela băile din Teplitz la Carlovitz, de unde acusi se va mută la Biserica-alba. — *Ministrul-presedinte Tisza* a plecatu la băile dela Ostende; în absinți'a lui îl va suplini în presidiu Tréfort.

Domnul României se va rentorțe din caletori'a sa în lun'a viitoare; atunci se va opri pe timpu scurțu și în Ungari'a, unde i se va presintă regimentul de infanteria nr. 6 al cărui șefu onoraru a fost numitu de curënd.

O fapta frumoasă. Ni se împartașește, că Rds. D. Teodor Kóváry, canonicu în capitlul gr. c. românu din Oradea-mare, care și până acuma a ajutoratu pe mai multi tineri români, ierasi a împletitu o rosa în cunun'a meritelor sale în asta privințiă, căci dă ajutoru materialu unui tineru românu, dlui Demetriu M. Kiss, la facerea rigoroselor pentru doctoratul în drepturi. Acestu ajutoru, care se urca la 300 fl., lauda de ajunsu pe generosul barbatu, fără să mai aiba trebuințiă de cuvintele noastre; cu toate aceste îl felicitămu și noi la această fapta frumoasă!

Sciri din Români'a. *Dl I. C. Fundescu*, proprietarul și directorul diuarului „Telegraful“ din București, a avutu nenorocirea să-si rupe zilele trecute piciorul la băile dela Mehadia; dsa fu transportatu acasă, și cu totă gravitatea fracturei, grația ajutorului dlor dr. C. Dimitrescu Severenu, dr. G. Römnicianu și Racovicianu, este acum afara de ori ce pericolu. — *La Braila* unu elevu dela biuroul poștalu, numitu Savescu, a isbutitu a sustrage dela acel oficiu sum'a de 30,000 lei în bilete ipotecare în complicitate cu unu copistu la judecatori'a de pace, C. Ionescu; banii s'au gasitu în București la parintele lui Ionescu, și anume 27,227 lei, ier la Savescu 800 franci. — *Dl B. Boerescu*, ministru al afacerilor straine, a plecatu la Sinaia și de acolo la băile dela Karlsbad. — *Din Galati* scrie diuariul „Poșt'a“, că joi a sositu în portul de acolo unu vaporu sub pavilionu bulgaru; el se întorțe din Bulgari'a unde a debarcatu tunuri și munițiuni; merge la Reni pentru a fi din nou încarcatu. — *Principes'a Olga Vogoride*, nascuta Sturdza, a muritu la 9/21 l. c., în etate de 21

ani la Iasi; jun'a principessa mórta, fiindu o ánima nobila, erá iabita de toti.

Sciri scurte. *O noua libraria romana* s'a deschis la Braşovu de cátra junele comerciantu dl N. I. Cărcu. — *Dunarea* a inundatu o parte a insulei Margareta între Pesta şi Buda, paguba mai mare înse numai gradinarului i-a facutu, carele şi-a veđutu astfel totu lucrul seu zedarnicitu. — *„Omladin'a“ serba* ţinú Ńilele trecute adunare publica în Neoplanta, şi constituindu-se, decise cá ori ce sêrbu de 18 ani, i póte fi membru; „Omladina“ se ocupa numai de literatura şi de cultura. — *In casul unui resboiu* între Turci'a şi Greci'a, Austro-Ungari'a ar ocupá Novi-Bazarul. — *Mostenitorul de tronul Rudolf* la 9 septembrie va sosi la Berlin, ca sê asiste la manevrele de acolo. — *Diu'a lui Kossuth*, Ludovic, a fost serbata de cátra ungurimea de partid'a extrema pretotindene cu mare entusiasm.

Necrológe. *Ioan Grauru*, vice-protopopu gr. c. al tractului Ludoşului de Mureşu, a încetatu din vieťia în etate de 68 ani, la 28 august; il gelescu: soći'a sa nascuta Iuliana Ludaşi, fiii şi ficele: Ioan subjude r. cu soći'a Ana, Ana cu soćul seu Rece medicu şi Paul cu soći'a Maria. — *Nicolau Márkus*, deputatu dietalu, unul din cei mai de frunte membrii ai nóuei generaťiuni magiare, a repausatu, marti, în etate de 33 ani.

Cronic'a lunei.

Domnul şi Dómn'a României, ajungêndu din Ischl la München, aci Dómn'a cu suit'a sa au luatú direcťia Coblenťia, spre a merge la Neuwied, iêr Domnul spre Ulm, pentru a merge la Sigmaringen. La 15 aug. Domnul a ajunsu în oraşul Ulm, şi a petrecutu nóptea acolo, deminêťia a facutu o mica preumblare prin oraşu pe jos; guvernatorul şi comandantul fortareťiei se presintara Domnului, la otelu şi la gara. Apoi óspele innaltu porni. La 1 óra dupa miêdiadi Domnul se cobori la staťiunea Mengen, unde il aşteptá muma sa principess'a de Hohenzollern cu unu şambelanu şi una din damele sale de onóre, de aci au pornitu împreuna în trasuri de gala, la Krauchenwies, una din reşedinťiele de vóra ale príncipelui de Hohenzollern; îndata dupa sosire a urmatu prândiul la care au luatú parte mai multe persóne distinse ale casei prínciare; la fine príncipele de Hohenzollern a purtatú unu toastu urându buna venire Suveranului României. Domnul avea sê petreca acolo câteva Ńile.

Români din Tesali'a. Diuarniul „Le Courier d'Orient“ scrie, cá autoritáțile turcesci au opritu pe Apostol Margaritu, prinťr'unu „emirmane“ tramisu dela Monastir, şi cititu la Vlaho-Clisura, în Ńiu'a de 1 iulie, de a ínvetiá limb'a romána în școl'a din Vlaho-Clisura, al cárei fundatoru şi directoru este, şi de a se amestecá în școlele române. Acesta oprire se escusa de cátra Ńiuarniul turcescu „l'Osmanli“ astfel: Dêca autoritáțile otomane aru spriginí aspiraťiunile naťionale ale Românilor, ori cât de laudabile sânt din punctul nostru de vedere, ele aru nesocotí drepturile patriarchatului, şi spre a se conformá príncipiilor de umanitate şi civilisaťiune, cari milítêza în favóra românilor, aceste autoritáți aru fi fost silite sê negligeze datoríile, pe cari legea le împune, procurându astfel grecilor ocasiunea de a scóte strigate în lumea larga.

Guvernul bulgaru concentrêza trupele sale la Silistra şi în împregiurimile acestei cetáti. Scopul acestei concentrári e ca sê puna mân'a pe Arab-Tabia, în casul când Români aru voi sê ocupe acestu locu íntaritu, în virtutea decisiunei puterilor semnatare tractatului din Berlin. Este mai multu ca siguru, cá Români'a, aperându-si dreptul ei, nu va cedá ameninťárilor bulgaresci. Se scrie din Bucuresci, cá generalul Slaniceanu, ministru de resbelu; s'a dusu în Dobrogea pentru a prepará

luarea Arab-Tabiei, în momentul când puterile o vor permite. Trupe românesci au fost tramise pe țermul dreptu al Dunării.

Regin'a Spaniei şi dimpreuna cu ea tóta curtea s'a rentorsu din La Granja la Madrid, spre cea mai adâncá parere de reu a curťii, care departe de capítala a trairu lume alba şi a dusu o vieťia negenata. În castelul La Granja a fost esilata rigóra etichetei de curte, şi parechi'a regêsca, dimpreuna cu suit'a lor, au petrecutu Ńilele în veselii cordiale. S'au datú şi unele serate cu jocu, vênátóre arangiate sub conducerea regelui, excursiuni între munti, dejunuri pe iêrba etc. şi diplomatií şi damele de onóre uitara cu totul, cá se afla pe pamêntul clasicu al etichetei rigurose. Dar timpul frumosu a trecutú, cáci datin'a strabuna pretinde, ca regin'a sê nasca în Madrid. În La Granja iêrasi e línisce.

Bavari'a are sê serbeze peste câteva Ńile a șeptea aniversare seculara a dinastiei sale. Acêst'a, precum se scie, e cas'a Wittelsbach, al carei descendinte din urma este actualul rege Ludovic, carele ínca nu e însoratu. Pentru acêst'a, atât la München, cât şi în alte oraşe, s'au facutu mari pregatiri; ínse regele, carele are curiose îndatinári, a declaratú categoric, cá nu va primí deputaťiunea camerelor şi autoritáțile oficiale, şi a datú ordinu ca serbările sê fia pe deplinu lipsite de ori ce caracteru oficialu.

Filoxer'a în Franci'a la sfírşitul anului trecutú, din 1.889,539 de hectare plantate cu vitfa, a copleşitu 319,760 hectare; 474,760 hectare s'au distrusu cu totul; 3830 de hectare au fost abiá replantate cu butaşi americani. Diferite lécuri s'au întrebuintiatú, fâra a puté da vr'unu folosu ínsemnatú; astfel 5114 de hectare au fost încercate prin íncare, 3122 au fost tratate prin sulfur de carbonu, şi 627 au fost tratate prin sulfocarbonatu. În Franci'a se cauta necontentitu sê se scape de acêsta nenorocire, fabricându, pentru comerciul cel micu, vinu facutu din stafide.

Sciri straine. *Dictatur'a în Russi'a* s'a sistatu; Loris Melikoff a primitu postul de ministru de interne, şi va conduce şi poliťia, deci schimbarea are sê fia numai formala, şi are sê 'nsemneze ínaintea lunei numai atâta, cá Russi'a nu mai are trebuinťia de dispoziťiuni estraordinarie. — *La serbarea din Brusela* oferita la 19 l. c. de municipalitatea acelu oraşu municipalitáților oraşelor celor mari din Europa, precum aflámu din „Press'a“, represintantul capitalei Bucuresci a fost dl colonelu Barozzi. — *Regele Greciei* va avé o íntrevedere cu regele Italiei mai nainte d'a se întórce la Atena. — *In Irlanda* starea lucrurilor ia din Ńi în Ńi unu caracteru mai revoluťionarú; în mai multe locuri s'au întêmplatu turburári seriose. — *Legatiunea romana* a cerutu la 19 l. c. Portii autorisaťiunea pentru canonicier'a „Griviťia“ d'a trece strímțórea Dardanelelor; acestu vasu a sositú în Dardanele. — *Locuitorilor din Dulcigno*, cari voiescu a emigrá pe teritoriul otomanu, li se vor pune la dispoziťiune dóue vase turcesci de transportu. — *Turci'a* a garantatu funcťionarilor germani, dar mai cu sêma oficiarilor plat'a regulata a soldelor sale. — *Din Belgrad* se scrie, cá în urm'a caleťoriei la Ischl a príncipelui Milan, departarea cabinetului Ristici a devenitu inevitabila; acolo se considera ca íncheiata o alianťia militara a Serbiei cu Austri'a şi Germani'a, ceea ce se va ínlesní prin o concesíune facuta de Austri'a noului ministeriu. — *Pap'a Leon XIII* a primitu a fi nanasul la botezul ce se aştepta în famili'a regêsca din Spani'a.

Proprietaru, redactoru respundátoru şi editoru :

IOSIF VULCANU.

A conservă frumsetii'a tineretiei

pana la adancile be-
tranetie

e problem'a de vietia
a fia-carei

f e m e i.

Asta aterna de cea mai
ingrigita cultivare a pe-
litiei. Conservarea curata
si delicata a acesteia,
intretinerea ei in finetia
si freschetia, — stirpirea
petelor, a rosietei, a pis-
truelor si a tuturor peta-
rilor pelitiei, precum mai
ales nimicirea repentina
si durabila a crefteielor,

se poate efeptui deosebitu prin escelent'a si atat de surprin-
dieforea in efectu

RAVISSANTE

(du dr. Lejosse à Paris,)

unicul nesticiosu preservativu pentru cultivarea pelitiei,
esaminatu oficialmente. Celu mai pretiosu secretu de toaleta
al damelor elegante din Paris, Londra, Viena si Budapesta,
conservarea freschetiei din tineretie si la betranetie: s'a pro-
batu prin mii de exemple căbunu, de aceea, că primu-mij-
locu de infrumsetiare, nu poate să lipsesca de pe mēs'a de
toaleta a nici unei dame.

Pretiu unei sticle originale mari fl. 2.50) cu indrumare de
Pretiu unei sticle originale mici fl. 1.50) intrebuintiare.

**În mare și în micu se afla de vëndiare în
calitate originala si se poate comandă prin epis-
tola în principalul magazinu centralu în Bu-
dapesta városháztér 9 sz. în parfumeri'a
FRIDERICEI SVAR CZ.**

Frumsetiea și frageđimea feției!

Eau de Lys de Lohse,

laptele de crinu al lui Lohse pentru infrumsetiare.

Sau de Lys de Lohse stērpesce pistruietle.

Sau de Lys de Lohse apera contra negrii prin sōre.

Sau de Lys de Lohse face peliti'a alba și frageda.

Sau de Lys de Lohse recoresce și întineresce.

Sau de Lys de Lohse redă frageđimea din tineretie.

Sau de Lys de Lohse nimicesce ori ce necuratēnia a pelitiei etc.

Recunoscutu ca preparatu cel mai realu pentru infrum-
setiare. În sticle originale: 5 fl., 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 30 cr.

Sapunul de lapte de crinu al lui Lohse

între tōte sapunurile e cel mai curatu și mai mōle, pen-
tru înmoirea și albirea pelitiei, unu flaconu 50 cr., cu
parfumu orientalu de rose 1 fl.

G. Lohse c. r. parumoru al curtii din Berlin.
Fabricantul parfumului de lacrimiōre de Lohse.

În calitate adevērata se afla de vëndare și se poate
comandă prin epistole **în magazinul de parfumeri'a
al FRIDERICEI SVAR CZ**
Budapesta, városháztér nr. 9.

Magazin pentru tot felulu de preparate pentru negri-
rea perului și crescerea perului, pomade de peru, par-
fumuri franceze și englese, sapunuri, ape de toilette,
Eau de Cologne, paste de dinti, pravuri de dinti, ape de
gura, pudre de faci'a, perie de peru, de dinti și de un-
ghie, stērpitōre de peri pe faci'a.

Este mai comod a se alatură sum'a comandai
la epistol'a comandatōre *in marce postale*, sēu a se tra-
mite cu mandatu postalu. Pentru împachetare se calcu-
lęza 15 cr.

Indispensabili

articoli de economi'a

din adevēratu argintu britanicu

se afla de vëndiare cu **a patr'a parte** a pre-
tului de fabrica, anume:

	pân'acuma	acuma
6 escelente cutite de mēsa, cu adevēratu tai- isui englezescu	fl. 9.—	fl. 2.25
6 furcutie de cele mai fine, din o bucata	fl. 5.80	fl. 1.45
6 lingure de māncatu, massive	fl. 5.80	fl. 1.45
6 lingure de cafea	fl. 3.—	fl. 75
6 rasle, cea mai buna calitate	fl. 6.—	fl. 1.50
1 lingura de scosu sup'a, cea mai buna ca- litate, massiva	fl. 4.—	fl. 1.—
1 lingura de scosu laptele, cea mai buna calitate, massiva	fl. 2.—	fl.—.50
6 tasse de cele mai fine englese Victoria	fl. 2.—	fl.—.50
2 fesnice frumōse pentru mēsa sēu pianu	fl. 4.—	fl. 1.—

**Tōte cele 40 de bucāti comandate de odata
(in locu de fl. 41.60) numai cu 9 fl. 70 cr.
dimpreuna cu împachetarea.**

Mai departe se afla de vëndiare:

	pân'acuma	acuma
6 cutite de desertu, cu taisiu englezescu	fl. 8.—	fl. 2.—
6 furcutie de desertu, din o bucata	fl. 5.60	fl. 1.40
6 cutite pré frumosiele, pentru copii	fl. 8.—	fl. 2.—
6 furcutie " " " " " "	fl. 5.60	fl. 2.—
6 lingure de māncatu " " " " " "	fl. 5.60	fl. 1.40
1 oglinda de toilette, supriindietoru frumōsa, de întorsu	fl. 6.—	fl. 1.50
1 pré frumōsa cuti'a de zaharu sēu de untu fl.	fl. 6.—	fl. 1.50

	pân'acuma	acuma
1 pré frumōsu clopotielu de mēsa, cu sunetu argintiu	fl. 4.—	fl. 1.—
2 frumōse si mari fesnice de salon	fl. 8.—	fl. 2.—
2 fesnice girandole, cu 4 bratie	fl. 36.—	fl. 9.—
2 " " " " " " " " " "	fl. 44.—	fl. 11.—
6 frumosiele tinetōre de ou " " " " " "	fl. 6.—	fl. 1.50
6 tinetōre de ou si mai frumōse, cu tassa, în o bucata	fl. 11.20	fl. 2.80
1 frumōsa cuti'a de tutunu	fl. 2.—	fl.—.50
1 tinetōre de aprindietōre (chibrituri)	fl. 3.20	fl.—.80
1 stracuratoru de theia	fl. 1.20	fl.—.30
1 preseratoru de zaharu	fl.—.	fl.—.80
1 preseratoru de piperu	fl.—.	fl.—.40
1 fesnicu pentru trimeau de nopte	fl. 2.—	fl.—.50
1 sararitia	fl. 2.40	fl.—.60
1 lingura de legume (zarzavaturi)	fl. 2.40	fl.—.60
1 pravu curatitoru, cāte unu globurelu	fl.—.	fl.—.10

Articulii anuciati de mai multi negustori din Viena
sub titlul de argintu britanicu, sūnt numai niste imitatiuni
reu reesite si mai multu niste jucarii pentru copii, cari în
timpu scurtu devinu negre sēu galbene.

Spre a probā, că anuciulu nostru **nu se basęza pe ama-
gire**, ięta ne obligāmu în publicitate, că dęca obiectele n'aru
placę cuiva, în timpu de optu zile sē le reprimu si sē re-
tramitemu banii. Acela dara, care voiesce sē-si cumpere
pe banii sei marfe bune si solide, ięr nu rele si de nēn-
trebuintiatu, sē se adreseze **numai de-a dreptul** la magazinul
fabricei intrunite a articolilor de argintu britanicu:

Egyesült Britannia-Ezüstáruk Gyári raktárába,
BUDAPESTA, Bazar HÁRS. nr. 17, Rőndeau.
INTRARE: Városháztér 9. si Vronaherczegutcza 8.

Comandele prin epis. se efectuescu prin
ntórcerea पोष्टी punctual si cu consciintia.

(Pretiu de transportu pentru greutate de 5 chile 33 cr.)